

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedkyně Evy Šonkové a soudců Tomáše Kocourka a Sylvy Šiškeové v právní věci žalobkyně: **Polárka s.r.o.**, se sídlem Janáčkovo nábřeží 139/57, Praha 5, zastoupena JUDr. Janem Součkem, advokátem, se sídlem Janáčkovo nábřeží 57, Praha 5, proti žalovanému: **Úřad průmyslového vlastnictví**, se sídlem Antonína Čermáka 2a, Praha 6, za účasti **ALIMPEX FOOD, a.s.**, se sídlem Českobrodská 1174, Praha 9, proti rozhodnutí předsedy žalovaného ze dne 15. 10. 2021, č. j. O-83936/39564/2003/ÚPV, o kasační stížnosti žalobkyně proti rozsudku Městského soudu v Praze ze dne 12. 9. 2023, č. j. 15 A 83/2021-49,

t a k t o :

- I. Kasační stížnost **s e z a m í t á .**
- II. Žalobkyně ani osoba zúčastněná na řízení **n e m a j í** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.
- III. Žalovanému **s e n e p ř i z n á v á** náhrada nákladů řízení o kasační stížnosti.

O d ů v o d n ě n í :

I. Vymezení věci

[1] Žalobkyně podala dne 29. 7. 2002 podle § 25 odst. 1 písm. b) zákona č. 137/1995 Sb., o ochranných známkách, návrh na výmaz slovní ochranné známky „POLÁRKA“ vlastněné osobou zúčastněnou na řízení z rejstříku („návrh na výmaz“), protože podle ní nebyla více než pět let v obchodním styku užívána na výrobcích či obalech a ani jiným způsobem. Rozhodnutím žalovaného v prvním stupni byl návrh na výmaz zamítnut. Předseda žalovaného zamítl rozklad žalobkyně rozhodnutím ze dne

23. 1. 2004. Městský soud v Praze („krajský soud“) zamítl následnou žalobu proti tomuto rozhodnutí rozsudkem ze dne 30. 11. 2005, č. j. 9 Ca 72/2004-50. Žalobkyně tento rozsudek napadla kasační stížností u Nejvyššího správního soudu, který rozsudek krajského soudu zrušil a věc mu vrátil k dalšímu řízení. Rozsudkem ze dne 30. 11. 2007, č. j. 9 Ca 345/2007-95, krajský soud zrušil rozhodnutí předsedy žalovaného ze dne 23. 1. 2004 a vrátil mu věc k dalšímu řízení. Následující rozhodnutí předsedy žalovaného ze dne 23. 4. 2018, kterým byl rozklad opětovně zamítnut, krajský soud zrušil rozsudkem ze dne 19. 5. 2021 a věc opět vrátil předsedovi žalovaného k dalšímu řízení, v němž pak předseda žalovaného vydal rozhodnutí označené v záhlaví, kterým změnil výrok prvostupňového rozhodnutí tak, že se ochranná známka zrušuje s účinky *ex nunc*. Žalobu proti němu krajský soud zamítl. Spor spočívá v tom, že žalobkyně nesouhlasí s částí výroku rozhodnutí, ve kterém předseda žalovaného vymezuje časovou působnost účinků požadovaného zrušení ochranné známky slovy „*ex nunc*“.

II. Kasační stížnost, vyjádření žalovaného a osoby zúčastněné na řízení

[2] Proti rozsudku krajského soudu podala žalobkyně („stěžovatelka“) kasační stížnost z důvodu nesprávného posouzení právní otázky soudem [§ 103 odst. 1 písm. a) zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní (s. ř. s.)].

[3] Podle stěžovatelky patří údaj o okamžiku účinnosti rozhodnutí do výroku jen tehdy, pokud je o něm orgán veřejné moci povolán konstitutivně rozhodnout, přičemž je k tomu obvykle nutný návrh účastníka řízení či jiná podmínka. Žalovanému to však zákon neumožňoval.

[4] Stěžovatelka dále poukazuje na to, že krajský soud nerozlišuje mezi právní povahou výroku rozhodnutí a jeho odůvodnění, když v bodu 19. odůvodnění říká následující: „... *latinská právní terminologie je standardní součástí právní argumentace správních orgánů i soudů v rámci tvorby a odůvodňování jejich rozhodnutí...*“. Podle ní patří názory, výklady a argumentace včetně poučení o následcích výroku do odůvodnění či poučení, nikoliv však do výroku. Stěžovatelka považuje za problematickou už samotnou skutečnost, že žalovaný ve výroku latinský výraz použil, jelikož nestačí, aby výrok rozuměli jen právníci.

[5] Nepříjatelnost takových výroků dokládá stěžovatelka i rozhodnutím Nejvyššího soudu ze dne 15. 9. 2022, sp. zn. 29 ICdo 71/2021, jenž právní větou potvrdil, že zákonné striktní vymezení, co do výroků přísluší a co už je jen možnou součástí jejich odůvodnění, platí i pro insolvenční řízení.

[6] Podle stěžovatelky není podstatné, zda je nadbytečný výrok správný nebo ne, jelikož je vadný už svojí existencí, která působí nesystémové právní důsledky, např. v případě tzv. nepravé retroaktivity. Orgány v dalších řízeních jsou pravomocným výrokem vázány, avšak tuto vázanost právo předpokládá jen u těch výroků, k nimž je správní orgán zákonem povolán. Právní výklady se však v průběhu času mění, ale na samotný obsah pravomocného výroku už změny dopadat nemohou.

pokračování

[7] Tvrzená nezákonná mimořádnost a neobvyklost výslovného zdůraznění účinnosti přímo výrokem má podle stěžovatelky vliv i na její postavení a dobrou pověst. Stěžovatelka podala svou žádost již v roce 2002 a jelikož vyhovující rozhodnutí bylo vydáno až v roce 2021, působí tento výrok jako závěr, že podmínky výmazu byly naplněny až 19 let poté, což lze interpretovat tak, že stěžovatelka po tuto dobu mohla porušovat cizí ochrannou známku. Obchodní vztahy jsou podle stěžovatelky v těchto otázkách citlivé a tvoří základ obchodní pověsti. Pravomoc správního orgánu rozhodovat soukromoprávní spory je výjimkou z obecné soudní ochrany takových vztahů, proto stanovení účinnosti výroku bez zmocnění zákonem představuje exces.

[8] Podle žalovaného není nikde stanoven zákaz uvést ve výroku rozhodnutí, s jakými účinky, resp. k jakému okamžiku se nárok přiznává. Uvedení účinků *ex nunc* zákonná úprava nevylučuje, naopak je to v souladu s praxí žalovaného i správních soudů.

[9] S ohledem na datum podání návrhu na výmaz a existenci přechodných ustanovení v zákoně č. 286/2018 Sb. byla věc posuzována podle zákona č. 137/1995 Sb., účinného v době podání návrhu. Tento zákon neupravoval otázku okamžiku, kdy ke zrušení (výmazu) ochranné známky dochází, a proto bylo potřebné, aby byl tento okamžik postaven najisto. Rozhodnutí o zrušení ochranné známky je konstitutivním správním aktem, se kterým právní teorie tradičně spojuje účinky *ex nunc*, tj. nastalé právní mocí rozhodnutí. Liší se proto od prohlášení ochranné známky za neplatnou, k němuž dochází s účinky *ex tunc*, tj. od samého počátku, i od stávající právní úpravy zákona č. 441/2003, o ochranných známkách, účinné od 1. 1. 2019 na základě novely v zákoně č. 286/2018 Sb., která účinky stanovuje ke dni podání žádosti o zrušení (tehdy výmaz) nebo (na žádost) k dřívějšímu dni, ke kterému nastal důvod zrušení.

[10] Žalovanému není zároveň jasné, jak by samotným uvedením účinků rozhodnutí ve výroku mělo dojít k poškození práv stěžovatelky. Podstatné je, že výrok rozhodnutí je v souladu s právní úpravou. Význam latinského výrazu *ex nunc* byl stěžovatelce nepochybně znám.

[11] Argumenty stěžovatelky ohledně rozhodování v případě předběžné vykonatelnosti či v případě, kdy návrhovaatel navrhne zrušení ochranné známky (podle pozdější právní úpravy) k jinému, dřívějšímu datu, nepovažuje žalovaný za případné a ztotožňuje se s odůvodněním krajského soudu v bodech 21 a 23.

[12] Žalovaný souhlasí s krajským soudem, že stanovení okamžiku, od kterého nastávají účinky zrušení ochranné známky, není otázkou názoru či výkladu, nýbrž výsledkem hmotněprávního posouzení. Proto může být součástí znění výroku a je to i žádoucí vzhledem k právní jistotě účastníků.

[13] Kasační námitku stěžovatelky ohledně vlivu obsahu výroku na její postavení a dobrou pověst považuje žalovaný za nerelevantní, neboť nemohl vzhledem k rozsahu svého zákonného zmocnění postupovat jinak. Zároveň žalovaný nevidí spojitost mezi vymezením okamžiku zrušení ochranné známky ve výroku a rozsudkem Nejvyššího

soudu ohledně vtělení posouzení předběžné otázky do výroku rozhodnutí v insolvenčním řízení.

[14] Osoba zúčastněná na řízení se ztotožňuje s posouzením krajského soudu a je toho názoru, že krajský soud náležitě odůvodnil, proč výrok správního rozhodnutí není v rozporu s právními předpisy. Stěžovatelka s odůvodněním krajského soudu jen neurčitě polemizuje bez konkrétních argumentů podpořených judikaturou či právními předpisy. Osobě zúčastněné na řízení zároveň není jasné, jaký dopad má judikatura týkající se předběžné otázky, jaké jsou údajné nesystémové právní následky rozhodnutí, jak jsou dotčena práva stěžovatelky ani v čem spočívá rozdíl pro její postavení a dobrou pověst v závislosti na výslovném stanovení termínu účinnosti v rozhodnutí. Také podle ní není zřejmé, jakou předchozí právní úpravu má stěžovatelka na mysli, když tvrdí, že umožňovala rozhodnout o účinnosti i zpětně. Aplikovatelná právní úprava neumožňovala vázat zrušení ochranné známky k jinému okamžiku než ke dni právní moci rozhodnutí. Kasační stížnost proto navrhuje zamítnout.

III. Posouzení Nejvyšším správním soudem

[15] Kasační stížnost je přípustná a lze ji projednat.

[16] Kasační stížnost není důvodná.

[17] Podle § 25 odst. 1 písm. b) zákona č. 137/1995 Sb., o ochranných známkách, ve znění účinném od 10. 5. 2000, *úřad vymaže ochrannou známku z rejstříku, jestliže v řízení zahájeném na návrh třetí osoby nebo z vlastního podnětu zjistí, že nebyla v České republice užívána po dobu nejméně pěti let před zahájením řízení o výmazu a majitel ochranné známky její neužívání řádně nezdůvodní.*

[18] Podle § 31 odst. 1 písm. a) zákona č. 441/2003 Sb., o ochranných známkách, ve znění účinném od 1. 1. 2019, *úřad zruší ochrannou známku v řízení zahájeném na návrh třetí osoby, jestliže ochranná známka nebyla po nepřetržitou dobu 5 let předcházejících podání návrhu na její zrušení řádně užívána pro výrobky nebo služby, pro které je zapsána, a pro neužívání neexistují řádné důvody.*

[19] Podle § 31a odst. 5 zákona č. 441/2003 Sb., o ochranných známkách, který byl do zákona vložen novelou provedenou zákonem č. 286/2018 Sb., s účinností od 1. 1. 2019, *v rozsahu, v jakém byla práva vlastníka zrušena, se zapsaná ochranná známka považuje za známku, která nemá ode dne podání návrhu na zrušení účinky stanovené tímto zákonem. Úřad na žádost účastníka řízení může v rozhodnutí o návrhu na zrušení ochranné známky uvést jiný dřívější den, ke kterému nastal důvod zrušení.*

[20] Podle § 52 odst. 4 zákona č. 441/2003 Sb., o ochranných známkách, ve znění účinném od 1. 1. 2019, *byl-li přede dnem nabytí účinnosti tohoto zákona podán návrh na výmaz podle § 25 dosavadního zákona, bude projednán jako návrh na zrušení ochranné známky nebo prohlášení ochranné známky za neplatnou při splnění podmínek a s účinky stanovenými v tomto zákoně.*

pokračování

[21] Podle čl. II bodu 7 zákona č. 286/2018 Sb., kterým se mění zákon č. 441/2003 Sb., o ochranných známkách, ve znění účinném od 1. 1. 2019, *pro řízení o návrhu na zrušení nebo na prohlášení ochranné známky za neplatnou zahájené podle zákona č. 441/2003 Sb., ve znění účinném přede dnem nabytí účinnosti tohoto zákona, a do tohoto dne pravomocně neskončené, se použijí ustanovení zákona č. 441/2003 Sb., ve znění účinném ode dne nabytí účinnosti tohoto zákona. Ustanovení § 31a odst. 5, § 32b odst. 3 a § 32c zákona č. 441/2003 Sb., ve znění účinném ode dne nabytí účinnosti tohoto zákona, se však nepoužijí. Následky neužívání starší ochranné známky se posuzují podle zákona č. 441/2003 Sb., ve znění účinném v den podání návrhu.*

[22] Stěžovatelka podala návrh na výmaz ochranné známky podle § 25 odst. 1 písm. b) v době účinnosti zákona č. 137/1995 Sb. Žalovaný vydal napadené rozhodnutí v době účinnosti právní úpravy v zákoně č. 441/2003 Sb. ve znění účinném od 1. 1. 2019. V souladu s přechodným ustanovením v § 52 odst. 4 zákona č. 441/2003 Sb. ve znění účinném od 1. 1. 2019 bylo třeba předmětný návrh na výmaz projednat jako návrh na zrušení ochranné známky, který upravuje § 31 odst. 1 písm. a) téhož zákona. Totéž vyplývá z přechodného ustanovení v čl. II bodu 7 zákona č. 286/2018 Sb., s doplněním, že se v řízeních zahájených před účinností tohoto zákona nepoužije touto novelou doplněné ustanovení § 31a odst. 5, podle kterého nastanou účinky zrušovacího rozhodnutí ke dni podání návrhu, případně k jinému dni, ke kterému nastal důvod zrušení.

[23] Z výše uvedeného vyplývá, že žalovaný se měl při rozhodování o návrhu stěžovatelky řídit právní úpravou zákona č. 441/2003 Sb. ve znění účinném od 1. 1. 2019, aniž by však směl aplikovat ustanovení, které okamžik účinnosti rozhodnutí o zrušení ochranné známky výslovně upravuje. Bylo proto nutné, aby okamžik účinnosti dovodil. Při stanovení okamžiku účinnosti svého rozhodnutí se žalovaný správně řídil judikатурním závěrem vyplývajícím z rozsudku NSS ze dne 8. 2. 2008, č. j. 2 As 51/2007-82, že toto rozhodnutí má konstitutivní povahu s účinky *pro futuro*. S tímto postupem se ztotožňuje jak NSS, tak krajský soud, který správně v napadeném rozsudku uvádí, že zrušení ochranné známky ke dni podání návrhu či k jinému navrženému (předcházejícímu) okamžiku je možné u návrhů, které byly podány nejdříve 1. 1. 2019.

[24] Stěžovatelka v kasační stížnosti namítá, že účinnost rozhodnutí nesmí být vyjádřena ve výroku, jestliže o ní orgán veřejné moci není povolán konstitutivně rozhodnout. NSS však souhlasí s názorem krajského soudu, že okamžik účinnosti vyplýne z hmotněprávního posouzení, což je oprávněn provést pouze orgán, který ve věci rozhoduje. Za správný je také třeba považovat závěr krajského soudu, že i přesto, že aktuálně účinná právní úprava v § 31a odst. 5 zákona č. 441/2003 Sb., o ochranných známkách výslovně stanovuje (jiný) okamžik účinnosti rozhodnutí, nelze z této skutečnosti vyvodit závěr, že by aplikace dřívější právní úpravy úplně vylučovala zkoumat otázku časové působnosti zrušení ochranné známky a závěr o ní zahrnout do výroku rozhodnutí.

[25] Stěžovatelka přitom nijak nerozporuje správnost určení okamžiku účinnosti, brojí pouze proti skutečnosti, že je zmíněn ve výroku rozhodnutí, a navíc latinským výrazem *ex*

nunc. Neuvádí však, jak by mělo v důsledku toho docházet k zásahu do jejich veřejných subjektivních práv. Samotná skutečnost, že se ve výroku rozhodnutí objeví určení okamžiku účinnosti, nezákonnost takového rozhodnutí způsobit nemůže. Krajský soud tuto otázku posoudil správně, a kasační námitka proto není důvodná. NSS stejně jako krajský soud žádnou nezákonnost související s takto formulovaným výrokiem rozhodnutí žalovaného neshledal.

[26] Podle stěžovatelky krajský soud přehlíží rozdíl mezi právní povahou výroku a odůvodnění rozhodnutí. Zároveň však v bodě 19. napadeného rozsudku stěžovatelka rozeznává nepřímou argumentaci v její prospěch a tvrdí, že z něj vyplývá souhlas krajského soudu s tvrzením, že latinské vyjádření časového určení do výroku nepatří. NSS není jasné, z čeho stěžovatelka tento argument vyvozuje, protože z textu bodu 19. ani jiné části napadeného rozsudku nevyplývá. Krajský soud zde obecně konstatoval pouze skutečnost, že se latinská právní terminologie v rozhodovací praxi soudů i správních orgánů běžně používá. I tato námitka je proto nedůvodná. Krajský soud navíc správně dodává, že stěžovatelce nečinilo potíže význam výrazu *ex nunc* pochopit a opět nebyla schopna specifikovat, jakým způsobem mají být touto formulací výroku dotčena její veřejná subjektivní práva.

[27] Dále stěžovatelka odkazuje na rozsudek Nejvyššího soudu sp. zn. 29 ICdo 71/2021 navazující podle ní na bohatou prejudikaturu. Závěrem tohoto rozsudku, pojatými i do právní věty, Nejvyšší soud říká, že není možné ve výroku posoudit předběžnou otázku, přičemž stěžovatelka argumentuje, že se v její věci jedná o obdobně „nadbytečný“ výrok. V řízení před krajským soudem uplatnila stěžovatelka tento podpůrný argument v replice k vyjádření žalovaného k žalobě. Krajský soud jej nesprávně vyhodnotil jako samostatnou žalobní námitku, kterou stěžovatelka neuplatnila včas, přičemž v kasační stížnosti stěžovatelka toto nesprávné posouzení nezpochybnila. Přes konstatovanou opožděnost se krajský soud i k této argumentaci vyjádřil a uvedl, že určení okamžiku, k němuž nastávají účinky zrušení napadené ochranné známky, nemá charakter předběžné otázky. Rozhodnutí, na které stěžovatelka odkazuje, je proto zcela nepřipadné, s čímž NSS souhlasí.

[28] Nejvyšší správní soud se ztotožňuje s krajským soudem i v závěru, že žalovaný měl pravomoc ve výroku uvést okamžik účinnosti zrušení napadené ochranné známky. Případná nezákonnost rozhodnutí (pramenící z nezákonně stanoveného okamžiku účinnosti) by byla odstranitelná v řízení o oprávněm prostředku či prostřednictvím správní žaloby. Námitka stěžovatelky, že napadený výrok působí nesystémové právní důsledky bez ohledu na svou správnost, je pro svou obecnost obtížně uchopitelná, proto podle NSS nevyvolává pochybnosti o zákonnosti související argumentace krajského soudu.

[29] V závěru stěžovatelka namítá, že pro postavení a dobrou pověst obchodní společnosti je významný rozdíl mezi tím, zda rozhodnutí v roce 2021 o oprávněnosti jejího podání z roku 2002 obsahuje výslovné stanovení účinnosti až v roce 2021, nebo nikoliv. Stěžovatelka však tuto námitku v řízení před krajským soudem neuplatnila, ač tak učinit mohla, jedná se proto o nepřipustnou námitku podle § 104 odst. 4 s. ř. s.

pokračování

IV. Závěr a náklady řízení

[30] Na základě výše uvedeného dospěl Nejvyšší správní soud k závěru, že kasační stížnost není důvodná, a proto ji podle § 110 odst. 1 věty poslední s. ř. s. zamítl.

[31] O náhradě nákladů řízení soud rozhodl podle § 60 odst. 1 za použití § 120 s. ř. s. Stěžovatelka nemá právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti, neboť ve věci neměla úspěch. Žalovanému žádné náklady nad rámec jeho úřední činnosti nevznikly, a proto mu soud náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti nepřiznal.

[32] Osoba zúčastněná na řízení má podle § 60 odst. 5 s. ř. s. ve spojení s § 120 s. ř. s. právo na náhradu jen těch nákladů řízení, které jí vznikly v souvislosti s plněním povinnosti, kterou jí soud uložil. V tomto řízení však osobě zúčastněné na řízení žádná povinnost uložena nebyla a NSS neshledal ani jinou okolnost zvláštního zřetele hodnou, a proto ani osoba zúčastněná na řízení nemá právo na náhradu nákladů řízení.

Poučení: Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 28. srpna 2024

Eva Šonková
předsedkyně

s
e
n
á
t
u